

AKITA

Dag Rune Egge

秋田犬

JAPAN

Japan består av fire store og et utall mindre øyer. Den største av øyene er Honshu. Lengst nord ligger Hokkaido mens øyene Shikoku og Kyushu ligger sør for Honshu. En stor del av landet består av fjell og klimatisk har det fire årstider med alt fra iskalde vintre til nesten tropisk sommervarme.

De første menneskene som kom til Japan antas å være Ainu-folket eller Jomon-jin folket som de også ble kalt. Disse kom fra (nord) Europa / Asia og slo seg til på Hokkaido og nord på Honshu omkring 7000 – 8000 f.kr. De livnærte seg ved jakt og fiske og det er vel naturlig å anta at Ainu-folket brakte med seg de første hundene inn i det som skulle bli Japan. Det var jo greit å ha hjelp til vaktholdet og under jakten men det var også greit å ha med en ”selvgående” matpakke og gardrobe.

Omkring år 200 f.kr. kom også en innvandring, mest sannsynlig folk av mongolsk opprinnelse. Disse folkene slo seg til nord på Honshu og spredte seg øst og nordover og drev Ainufolket nordover til Hokkaido. Dette var starten på jordbruket og på tiden med redskaper av jern og bronse i Japan. Det var også begynnelsen til slutten for urbefolkningen (Ainuene) som ble drevet lengre og lengre nordover og etter hvert bare fantes på Hokkaido. Fra sør og vest kom så innvandring fra Kina og Korea. Forfedrene til de japanere vi kjenner i dag er i hovedsak innvandret fra Kina og Korea.

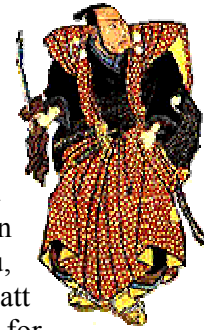

**De første innvandrerne kom nordfra.
Sener innvandring kom fra sør vest**

Gammel historie

Japans eldste historie forteller ikke så mye om hundene men er viktig for å forstå hvorfor de japanske hunderasene er som de er.

Det japanske flagget har en rød runding på hvit bakgrunn og symboliserer solen. Nippon som er det navnet japanerne selv satte på sitt land betyr "solens opphav" og legenden forteller at solguden sendte sin sønnesønn for å styre Japan. Hans oldebarn, keiser Jimmu, regnes for å være den første i den slektslinje av keisere som fortsatt regjerer. I den gamle religionen Shinto er dette sammen med respekt for naturen og tradisjonene og renhet noe av grunnlaget. I begynnelsen kontrollerte keiserens bare en liten region og lå i konstant feide med sine naboer. Først ca fire hundre år senere (år 400 e.kr.) ble landet samlet under ett styre. Skriftspråket fikk Japan ca år 500 da Buddhistmunker kom fra Kina / Korea og brakte med seg det kinesiske skriftspråket.

Ca år 900 e.kr. dukket den første Samuraien opp. Keiseren hadde problemer med Ainu folket i nord og den militære lederen som var utpekt av keiseren for å pasifisere Ainuene fikk tittelen "Sei-i Tai Shogun" forkortet til Shogun. Shogun kom fra "krigerfamilier" og var adskilt fra aristokratene i hovedstaten men det var Shogunene som styrte landet i keiserens navn helt fram til midten av det nittende århundre. I perioder var keiseren helt uten innflytelse på utviklingen men han satt allikevel trygt siden han som solgudens etterkommer var hevet over det jordiske.

I tiden hvor Shogun Tsunayoshi hadde kontrollen (1646-1709) var spesiell sett med hundefolks øyne. Han ble kalt "Hund – Shogun" og innførte "lov om medfølelse med levende vesener" som med utgangspunkt i Buddhismen påla befolkningen å vise større respekt ovenfor dyr enn ovenfor mennesker. Dette kom spesielt hunden til gode. Det ble strengt straffet hvis en hund ble misshandlet eller avlivet. Det ble opprettet register (Kazukesho) for hunder hvor opplysninger om kjønn, alder, farge osv ble nedtegnet. Inu-Metsuke, kontrollører sjekket at hundeholdet var i overensstemmelse med loven. Dyrlege yrket oppsto også på den tiden og var et resultat av loven. Etter hvert kom det stadig nye og strengere regler og mange hundeeiere fant ut at det var umulig å ha hund og slapp disse løse i byene. Det ble bygget enorme kennelanlegg hvor kontrollørene plasserte disse løshundene. Det antydes at det var plassert omkring 50 000 hunder i disse anleggene. I 1709 døde Shogun Tsunayoshi og med ham døde også datidens "hundelov" og 50 000 løshunder vandret ut fra de store offentlige kennelene.

I Japans historie er det noen "grunnprinsipper" eller leveregler som går igjen. En av de tidligere keiserne uttalte at "man kan ikke regjere en stat uten å bygge på kunnskap, og kunnskapens kilder er Konfucianismen, Buddhismen og Shinto". Konfucianismen bygger først og fremst på de yngre og underordnedes forpliktelser til lydighet og lojalitet ovenfor de eldre og overordnede.

Samuraiene var ikke bare kjent for sine kamp teknikker, sitt

syn på livet som noe flyktig og uvesentlig og ”Hara-kiri som symbol på ære og mot. De hadde også en mykere side som gikk på høviskheter og å vise respekt og omsorg for de svake.

En slik historie og syn på livet må vi gå ut fra at har preget også utviklingen og synet på hundene også. Det forteller litt om hva som skal skjule seg bak ”masken” til en Akita som med høyt hevet hode ser utover mot det uendelige.

HUNDENE

Fra gammelt av fantes det hovedsakelig små og mellomstore hunder i Japan. Store hunder fantes knapt den gang. De små og mellomstore hundene kom dels samtidig med at Japan ble befolket. Sener må vi vel regne med at en del hunder ble med i dragsuget tilbake til Japan av de mange kriger med påfølgende okkupasjoner av områder i Russland, Kina, Korea osv. Det var hunder med stående ører og krøllhale. Etter at ”isolasjonstiden” var over i 1853 vokste interessen for vestlig kultur og sammen med handelsmenn fra Europa og resten av verden fulgte hunder av mange forskjellige raser.

Slektskapet til de Japanske rasene stammer hovedsakelig fra asiatiske hunder og med spor av Australsk dingo mens enkelte av rasene har sin opprinnelse fra de nordligere deler av Asia. Ut fra skjelettfunn var disse hundene ca 40 – 50 cm høye med noen unntak opp mot 60 cm. Bioforskning på raser i Japan utført av mr. Yamakawa fra Tokyo Universitetet viser at Akita, Hokkaido, Chow Chow, Chinesisk Foo Dog og Karafuto Dog hovedsakelig kom fra Europa / Russland mens Shiba, Kai, Shikoku, Koreansk Jindo og Tosa har sin opprinnelse fra Kina og Korea.

Kinesisk Foo-Dog

Karafuto dog

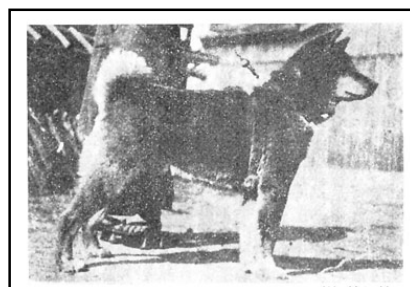

Koreansk Jindo

Hundene i Japan var opprinnelig jakthunder og ble brukt på hjort, bjørn og villsvin. Matagi-Inu var betegnelsen på disse hundene og Matagi betyr anerkjent jeger og Inu betyr hund. Matagi Inu ble også brukt på Hokkaido, Kai, Shikoku og Kishu. Som jakthund var de små og mellomstore hundene velegnet men i Japans turbulente historie var det også behov for vakthunder og da kom

MATAGI-INU

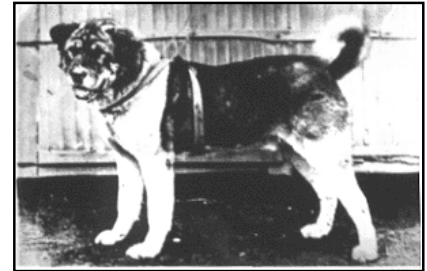

ønsket om en større hund. Omkring 1600 tallet begynte overklassen i Akita provinsen nord på Honshu å framelske større og kraftigere jakt og vakthunder.

Hundekamper kom også til Japan omkring 1850 tallet. I Shikoku (en øy sør i Japan) ble Shikoku-Inu krysset med mastiff, pointer og st.bernhard og resultatet ble en kamphund som kalles Tosa-Inu. Noen år senere ble Matagi hundene (Odate-hunden) i Akita provinsen også brukt som kamphunder. For å få større og kraftigere hunder ble disse krysset med Tosa-Inu. I 1909 kom forbud mot hundekamper i Akita provinsen.

TOSA-INU

AKITA FIGHTING DOG

(1912 – 1926)

Den første tiden etter 1909 ble nesten en katastrofe for Odate – hunden. Interessen for hund minket drastisk etter at hundekampene ble forbudt, det brøt ut rabies blant både tamme og mer eller mindre ville løshunder, og det ble innført hundeskatt. Ut fra restene av Odate-hundene og diverse krysninger dukket det fram to ”nye” type. Den ene var av spisshund type mens den andre var en blanding med hengende ører og krøllhale. De eneste rene Odate hundene fantes bare som jakt og vakthunder i utkantstrøkene utenfor Odate.

I 1930 ble hundekamper i Japan forbudt ved lov og arbeidet med å fjerne mastiff innblandingen ble startet.

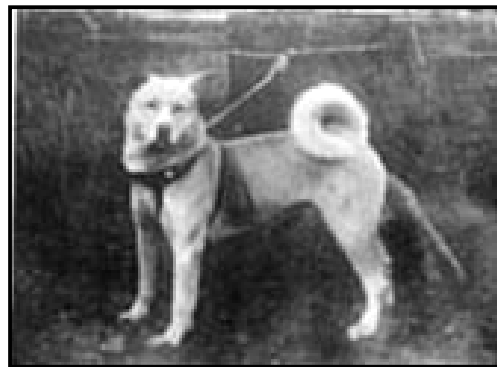
ODATE-HUNDEN BLIR TIL AKITA

Å skrive en kortfattet oversikt over Akita rasens historie kan gjøres veldig enkelt. I realiteten fantes ingen Akita før i 1931. Tidligere gikk disse hundene under betegnelsen ”Odate Inu”

Omkring 1915 våknet interessen for å bevare Akita hundene (Odate hundene) og de andre opprinnelige japanske "rasene" som nasjonale monumenter. I 1920 ble det gjort et forsøk på å finne riktige Akita hunder men det var så stor spredning av typer at det ble umulig å utpeke noen som "Nasjonalt Monument".

Akitainu Hozonkai (AKIHO) ble etablert i 1927 og Nipponken Hozonkai (Nippo) ble etablert i Tokyo i 1928 som en organisasjon for Akita hunder, Hokkaido hunder, Shiba hunder, Kai hunder, Kishu hunder og Shikoku hunder. At det i Japan også kom en tredje Akita-organisasjon på den tiden, Akitainu Kyokai (Akikyo), tyder på at det ikke var noe utpreget enighet om hva som var Akita både den gang og i framtiden.

På våren i 1931 reiste en delegasjon ledet av dr. Tokio Kaburagi til Odate og for å finne hunder av den opprinnelige typen. Det ble utpekt 8 hunder som Nasjonalt monument og Odate hunden skiftet navn til Akita. Selv om vi ikke finner de helt store likhetstrekk til dagens Akita var dette begynnelsen.

Et utvalg "akita" fra 1910 – 1940 (foto S. Mahar, USA)

Den første rasestandarden ble skrevet av Nippo i 1933. Denne ble utformet med de middelstore hundene som mal. Det skulle være en rase med flere varianter ut fra bl.a.

størrelse. Året etter fikk AKIHO sin rasestandard som stort sett var identisk med Nippo's standard. Denne ble revidert i 1955. I mellomtiden hadde Akikyo også skrevet sin standard. Denne ble skrevet i samarbeid med AKIHO og ble tatt i bruk i 1948.

Ca. 1955 kom JKC med standarder for de japanske hundene. De bygget på standardene fra de tre overnevnte organisasjonene.

Det er i dag hovedsakelig AKIHO som styrer rasen og som skriver rasestandarden i Japan. I 1964 ble rasestandarden og rasen Akita anerkjent av FCI. Under rekonstruksjonen av rasen justerte AKIHO rasestandarden jevnlig etter hvert som utviklingen gikk framover. Selv om Japan Kennel Klub (JKC) benyttet AKIHO standarden som den offisielle standarden ble ikke disse endringene alltid overført til FCI standarden. Det ble heller ikke alltid oversatt fra FCI til de enkelte lands språk. (f.eks. norsk og svensk) Resten av verden gikk glipp av både justeringene og årsaken og målet med disse.

Andre verdenskrig satte en foreløpig stopper for utviklingen av Akita i Japan. Det var dårlig med mat og hæren hadde bruk for Schäferhunder, ikke Akita. For igjen å prøve å redde stumpene av Akita ble det krysset inn Schäfer. Disse kryssningene sammen med enkelte individer som ble gjemt vekk under krigen dannet grunnlaget for en ny rekonstruksjon av rasen. En statusrapport fra mr. Kyono fra Akita provinsen viser at det bare var 7 hunder fra Ichinoseki linjen og 5 fra Dewa linjen som fortsatt ble klassifisert som Akita. I tillegg fantes et antall schäfer-akita og mastiff-akita ellers i Japan.

Mens oppdrettere i Akita provinsen plukket ut de mest rene Akitaene for avl, valgte oppdrettere omkring Tokyo å prøve å renavle ut fra ”mastiff-akita”, ”schäfer-akita” osv. De første årene etter krigen ble Dewa linjen ansett for å være mest lovende i rekonstruksjonen. Men etter hvert viste det seg å være vanskelig å nå målet med disse og når oppdrettere av Ichinoseki linjen gjorde store framskritt minket interessen for Dewa linjen i Japan. På den tiden var amerikanske soldater stasjonert i Japan og når disse etter hvert reiste hjem tok mange av dem med seg Akitaer. Rasen var kjent i Amerika før krigen da Helen Keller etter sitt arbeide for blinde i Japan fikk overrakt en Akita i gave. Det ble for en stor del Dewa hunder og hunder med rester av diverse innblandinger som kom til Amerika i den perioden og som rasen senere er bygget opp fra. **Her finner vi årsaken til at vi i dag har en Akita og en Great Japanese Dog.**

KONGO-OG AV DEWA LINJEN

KIYOHIME AV ICHINOSEKI LINJEN

AKITA 1 JAPAN
1950 - 1960

AKITA
1
JAPAN
1970 - 1980

AKITA 1 JAPAN
1980 - 1990

AKITA 1 USA
1980-1990

LOKALISERING AV RASENE I JAPAN

I Japan utviklet rasen seg utover på 50 og 60 tallet. Mens det i den første tiden etter krigen fantes både hvite hunder med flekker (pinto) og hunder med mørk maske begynte det nå å bli vanlig med røde, hvite, sesamfargede og tigrete Akita slik vi kjenner fargene i dag.

Ut fra bilder fra tiden før 1970 kan mye tyde på at de japanske oppdretterne prioriterte farge og uttrykk mens kroppene ble noe nedprioritert. Dårlige for og bakparter, flate og grunne brystkasser og høyde under minimumsmålet men med bra hoder, hale og farger gikk igjen.

Japanske oppdrettere legger fortsatt mest vekt på hode og farger men etter hvert har også kroppene blitt bedre. I dag er det hovedsakelig dårlige vinklinger foran og bak som går igjen på en stor del av rasen i Japan. Det er ca 80 000 Akita i Japan i dag. De fleste (70% - 80%) er registrert i AKIHO registret mens resten er registrert i JKC.

AKITA I USA OG ENGLAND

I USA har rasen eksistert siden 1936 da den første Akita ble gitt som gave til Hellen Keller. Etter andre verdenskrig bragte soldater med seg et antall Akita av Dewa typen (noen også med mer tvilsom opprinnelse) I 1965 ble "The Akita Club of America" grunnlagt og registrering av Akita ble etablert der. I 1972 ble registret overført til AKC og i 1973 ble rasestandarden godkjent og rasen ble plassert i Working Group. Fram til 1992 var det bare avkom etter allerede stambokførte hunder som kunne registreres og stilles ut i Amerika. 20 år uten mulighet for nytt avlsmateriale fra rasens hjemland og med en noe forskjellig rasestandard er resten av forklaringen på og årsaken til at en deling av rasen kom i 2000. I dag finnes det ca 40.000 registrerte

Akita av Amerikansk type I tillegg er det 4.000 registrerte Akita av Japansk type, og mange av disse er registrert i AKIHO registret i Japan. Det avles på rene Japanske linjer, rene Amerikanske linjer og enkelte oppdrettere forsøker å avle den Amerikanske typen mot den Japanske typen ved å blande disse. Paradoxsalt nok er rasen ikke delt i Amerika (USA er ikke medlem av FCI).

I England dukket de første Akitaene opp på 1980 tallet og rasen økte raskt i antall. Et stort antall hunder ble importert fra USA og med ubegrenset avsetning på valper øynet en del useriøse oppdretter muligheter for rask fortjeneste. Etter hvert falt de useriøse oppdretterne fra og England ble etter hvert et land hvor spesielt nordmenn og svensker hentet avls materiale fra slutten av 80 tallet og fram til i dag. Det meste av disse hundene er det Populasjonen i England teller ca 5000 Amerikanske Akita, (England er ikke FCI medlem og har ikke delt rasen) 40 Japanske Akita og ca 250 blandinger av disse. Utveksling av Akita mellom Amerika / England og resten av Europa foregår i forholdsvis liten skala.

AKITA I USA

Eksport av Akita fra Japan

Land	1992	1993	1994	1995	1996	SUM
USA	5	23	8	7	9	52
Tyskland	1	2	5	0	4	12
Frankrike	0	2	1	2	8	13
Italia	2	12	9	10	12	45
Ungarn	0	1	1	0	0	2
Mexico	0	0	0	0	1	1
Peru	0	0	1	1	0	2
Argentina	0	0	0	1	1	2
Andre land	1	11	7	11	7	37
SUM	9	51	32	32	42	166

AKITA I EUROPA (minus England)

Den første importen til Europa vi kjenner kom i 1960. Det var hovedsakelig hunder av Dewa typen men senere også av Ichinoseki typen. De første årene utviklet rasen seg stort sett likt med det vi kjenner i Skandinavia. Etter at karantenerestriksjonene gjorde det vanskelig og kostbart å ta inn hunder hit gikk utviklingen litt forskjellige veier. Vi fikk etter hvert en blanding av det vi kan kalle "gammelnordisk" type og Amerikansk type, mens resten av Europa fikk påfyll også av importer fra Japan. De "store" Akita nasjonene i Europa har siden begynnelsen på 80 tallet vært Tyskland, Frankrike og Italia. Problemene i rasen har vært de samme rundt i Europa. Tildels store avvik i type, noe som til slutt førte til en deling av rasen, har naturlig nok vært det mest synlige problemet. Oppdrettere i land som Italia, Tyskland og Frankrike brukte større resurser på importer fra Japan enn mange andre lands oppdrettere og unngikk i større grad blanding av typene.

Tyskland var det første land i Europa som importerte Akita fra Japan. Den første kom allerede i 1960 og var en hund av Dewa typen. Tyskland har også den eldste raseklubben for Akita og har på mange måter vært et samlingspunkt for oppdretterne og Akita folk i Europa. Tyskland har hatt en liknende utvikling av rasen som det vi har hatt her i Norge men aksepterte raskere hva som ville skje med rasen når siste rasestandard endring kom. Allerede etter spesialutstillingen og seminaret i 1991 hvor Mr. Kariyabu fra Japan dømte akita ble arbeidet med rasen lagt om. Når rasedelingen skjedde var en stor del av populasjonen i Tyskland av japansk type. I dag er det registrert ca 1500 Akitaer og 30 GJD i Tyskland.

Italia fikk sin første Akita i 1970. Dette var hunder som stort sett var av ”nyere” Japansk type. Helt fram til i dag har Italia stått for en vesentlig andel av importer fra Japan. Resultatet av dette er at Italia ikke hadde problemer med delingen av rasen da stort sett alle Akitaene var av riktig ”type”. Antallet fordeler seg i dag på ca 3000 Akita og ingen GJD.

Frankrike registrerte den første Akita omkring 1980. Importene har stort sett kommet fra Japan eller fra andre europeiske land men da av ren japansk opprinnelse. Frankrike har i dag ca 4000 Akita og ca 50 GJD.

Østeuropa har et ukjent antall Akita. Vi har ikke så veldig mye opplysninger om Akita i disse landene men etter at internett ble mer vanlig har utveksling av både informasjon og hunder blitt mye enklere. Noe er importert fra Japan men de fleste ser ut til å komme fra land i Mellom Europa. Vi finner også Akita eksportert fra Norge i bl.a. Polen.

AKITA I POLEN

AKITA I SLOVENIA

AKITA FRA KROATIA

AKITA FRA UNGARN